

Άρειος Πάγος: 275/1991, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 52/93 σελ. 162

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα θεωρείται και η σωματική βλάβη που επήλθε από αιφνίδιο και απρόβλεπτο εξωτερικό αίτιο μη αναγόμενο σε οργανική πάθηση ή παθολογική προδιάθεση του παθόντος, που είχε ως αποτέλεσμα ανικανότητα προς εργασία. - Δεν είναι εργατικό ατύχημα η σωματική βλάβη που έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση της εργασίας κάτω από τους συνηθισμένους όρους και περιστάσεις, όπως συμφωνήθηκαν και είναι συμφυείς προς την εργασία, χωρίς να μεσολαβήσει έκτακτο και εξωτερικό αίτιο που να συντέλεσε αποφασιστικά σ' αυτό, αλλά οφειλόταν σε ενδογενείς αιτίες του οργανισμού του εργαζομένου.

Κυριότερες διατάξεις: Ν. 551/1915 άρθρο 1.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος ο αντιπρόεδρος κ. ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΑΚΙΣ

Εισηγητής ο αρεοπαγίτης κ. Κ. ΔΑΦΕΡΜΟΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Ι. Μιχαηλίδης, Πέτρ. Καμπάνης

Κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 551/1915, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. 24.7-25.8.1920, διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ., με το άρθρο 38 του Εισαγωγικού του νόμου και έχει εφαρμογή κατά το άρθρο 68 του ν. 3816/1958 και επί ατυχημάτων των ναυτικών από βίαιο συμβάν, ως ατύχημα από βίαιο συμβάν, ένεκα του οποίου παρέχεται στον εργαζόμενο η οριζόμενη από το νόμο αποζημίωση, θεωρείται και η σωματική βλάβη, η οποία είχε ως αποτέλεσμα ανικανότητα για εργασία. Πρέπει όμως η ανικανότητα αυτή να επήλθε από αιφνίδιο και απρόβλεπτο εξωτερικό αίτιο μη αναγόμενο σε οργανική πάθηση ή παθολογική προδιάθεση του παθόντος. Έτσι δεν αποτελεί ατύχημα από βίαιο συμβάν αυτό που έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση της εργασίας, κάτω από τους συνηθισμένους όρους και περιστάσεις, όπως συμφωνήθηκαν και είναι συμφυείς προς την εργασία, χωρίς να μεσολαβήσει έκτακτο και εξωτερικό αίτιο που να συντέλεσε αποφασιστικά σ' αυτό (Ολ.Α.Π. 1287/1986). Στην ένδικη διαφορά το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχτηκε τα εξής: Στις 9.5.1985 συνήφθη στον Πειραιά σύμβαση του αναιρεσειόντος και της δεύτερης των αναιρεσιβλήτων, της οποίας ο τρίτος ήταν νόμιμος εκπρόσωπος και η οποία ενήργησε ως αντιπρόσωπος της αλλοδαπής πλοιοκτήτριας, πρώτης των αναιρεσιβλήτων, και αυθημερόν ναυτολογήθηκε στο υπό Ελληνική σημαία Φ/Γ πλοίο "S.F.". Στο πλοίο αυτό ο αναιρεσειών πρόσφερε τις υπηρεσίες του ως υποπλοίαρχος μέχρις 5.9.1985, οπότε απολύθηκε λόγω ασθένειας στον λιμένα Ρουέν της Γαλλίας. Ο αναιρεσειών έπαθε γαστρικό έλκος, όταν το πλοίο έπλεε εκτός από τα χωρικά ύδατα της Γαλλίας και προσήγγιζε στον πιο πάνω λιμένα όπου συνέπεια εκείνου (γαστρικού έλκους), εκδηλώθηκε και γαστρορραγία. Ο αναιρεσειών απασχολούνταν στο παραπάνω πλοίο, το οποίο ήταν ηλικίας δύο (2) ετών και βρισκόταν σε καλή κατάσταση και παρουσίαζε τα συνηθισμένα προβλήματα σε ό,τι αφορά τις οξειδώσεις, βλάβες και ανάγκες καθαρισμού για την υποδοχή φορτίου. Εργαζόταν επί πεντάωρο υπερωριακά ημερησίως, δηλαδή απασχολούνταν συνολικά 13 ώρες ημερησίως, εκτελώντας και τα

καθήκοντα ελλείποντος ανθυποπλοιάρχου επί πέντε (5) ημέρες. Η παρεχόμενη, για τις ανάγκες του πλοίου, μεταξύ των οποίων και οι έκτακτες που αφορούσαν την ασφάλεια του πλοίου, του φορτίου και των επιβαινόντων, κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας των 3 μηνών και 21 ημερών, υπερωριακή εργασία του αυτή, η οποία κυρίως συνίστατο στην επιθεώρηση, επίβλεψη και υποδείξεις προς τα εκτελούντα τις διάφορες εργασίες μέλη του πληρώματος, βρισκόταν μέσα στα πλαίσια της συνήθους απασχόλησης του υποπλοιάρχου σε πλοία όπως τα πιο πάνω. Οι ανάγκες του πλοίου και κατά τον πλου του από Αλεξάνδρεια προς Ρουέν Γαλλίας, για την προετοιμασία του προς φόρτωση, επέβαλαν μεν την υπερωριακή απασχόληση των μελών του πληρώματος και του αναιρεσεύοντα υποπλοιάρχου, δεν ήταν όμως τέτοιες ώστε να μπορεί να γίνει λόγος ότι ήταν έντονες ή πιεστικού χαρακτήρα, ικανές να προκαλέσουν άγχος στον αναιρεσεύοντα για την έγκαιρη αντιμετώπισή τους. Ο ηλικίας ήδη 61 ετών και 57 ετών κατά τον κρίσιμο χρόνο αναιρεσεύων πριν από τη ναυτολόγησή του έπασχε από έλκος δωδεκαδακτύλου με στένωση του πυλωρού, πράγμα το οποίο δεν γνώριζε ο πλοίαρχος του πλοίου, ούτε οι άλλοι αναιρεσίβλητοι, γιατί αυτός δεν το είχε δηλώσει. Το έλκος τούτο οδηγεί σε ποσοστό τουλάχιστον 20% των περιπτώσεων και σε γαστρικό έλκος, η ανάπτυξη του οποίου ευνοείται σε περιπτώσεις καπνιστών, όπως ήταν ο αναιρεσεύων. Σε ενδογενείς αιτίες, οφειλόμενες στον οργανισμό του και συγκεκριμένως στο πιο πάνω έλκος που προϋπήρχε και όχι στην παρεχόμενη από τον αναιρεσεύοντα υπό συνήθεις συνθήκες εργασία του οφείλετο και το γαστρικό έλκος που έπαθε κατά την υπηρεσία του στο εν λόγω πλοίο. Στη συνέχεια κατέληξε το Εφετείο ότι η ασθένεια του παθόντα αναιρεσεύοντα οφείλονταν σε ενδογενείς αιτίες, και συγκεκριμένα στο πιο πάνω έλκος από το οποίο έπασχε πριν από τη ναυτολόγησή του και όχι σε αιφνίδιο και απρόβλεπτο εξωτερικό αίτιο, ούτε και στην καταπόνηση και φθορά του οργανισμού του κατά την εκτέλεση της εργασίας του και επομένως δεν πρόκειται για εργατικό ατύχημα. Έτσι, μετά εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης, απέρριψε την ένδικη αγωγή, με την οποία ζητούσε ο αναιρεσεύων την απόληψη της αποζημίωσης που προβλέπεται από το νόμο 551/1915. Με αυτές τις παραδοχές του δεν παραβίασε τις προαναφερόμενες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις, διέλαβε δε στην προσβαλλόμενη απόφασή του πλήρεις και σαφείς αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο, αν, με τα γενόμενα ανελέγκτως δεκτά πραγματικά περιστατικά, εφαρμόστηκαν ορθά ή όχι αυτές οι διατάξεις, αφού με σαφήνεια, εκτίθεται στην προσβαλλόμενη απόφαση το αποδεικτικό του πόρισμα. Πρέπει λοιπόν οι περί του αντιθέτου από το άρθρο 559 αριθμ. 1 και 19 Κ.Πολ.Δ. λόγοι αναιρέσεως πρώτος και πέμπτος (τελευταίος) να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Ο πρώτος λόγος, κατά τις λοιπές αιτιάσεις του με τις οποίες προβάλλεται ότι το Εφετείο εσφαλμένα δε δέχτηκε ότι το εν λόγω πλοίο ήταν 12 ετών και ότι εκτελούσε και χειρονακτικές εργασίες ο αναιρεσεύων και ότι οι εργασίες προετοιμασίας των 6 κυτών του για την υποδοχή των σιτηρών στη Ρουέν Γαλλίας λόγω του περιορισμένου του χρόνου, ήταν πιεστικές, καθώς και ο τρίτος λόγος, με τον οποίον προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση εσφαλμένη κρίση ως προς τα έτη του πλοίου και το είδος της παρεχόμενης εργασίας από τον αναιρεσεύοντα, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι, γιατί πλήσσουν την ουσιαστική κρίση του Εφετείου, η οποία όμως, κατά το άρθρο 561 § 1 Κ.Πολ.Δ., είναι αναιρετικά ανέλεγκτη. Απαράδεκτοι επίσης είναι και πρέπει ν' απορριφθούν οι ίδιοι λόγοι στα μέρη που αορίστως επικαλούνται τις πλημμέλειες των § 10 και 20 του άρθρου 559 Κ.Πολ.Δ.

Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως αποδίδεται ότι το Εφετείο εσφαλμένα εφήρμοσε το Γαλλικό δίκαιο, ενώ κατά σύμβαση ναυτολογήσεως ως εφαρμοστέο ήταν το

Ελληνικό δίκαιο. Ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, γιατί στηρίζεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση. Το Εφετείο, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του, εφήρμοσε το δίκαιο της σημαίας του πλοίου στο οποίο προσέφερε τις υπηρεσίες του ο αναιρεσείων δηλαδή το Ελληνικό και όχι το Γαλλικό Δίκαιο. (Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της 1219/1989 απόφ. του Εφετείου Πειραιώς).